

informatator

gorenje

Tovarna
gospodinske opreme
Promet Servis
Interna banka
Raziskave in razvoj
DSSS Gorenje SOZD

Titovo Velenje, 20. junija 1984

Leto XVIII.

Številka 26

Proizvodnja malih gospodinskih aparatov – V prvih petih mesecih leta 1984 so v tozdu Mali gospodinski aparati v Nazarjah izdelali kar skupno 434.306 malih aparatov. To je 8 % več kot v enakem obdobju lanskega leta, vendar prav v tem tozdu že nekaj let zapored dosegajo tako visoko proizvodnjo in svoje delovne načrte v celoti dosegajo. O povečanju proizvodnje smo pripravili tabelo na 4. strani.

Pred 11. srečanjem mladih delavcev Gorenja

Ta teden tečejo še zadnje priprave na Muti in v osnovnih organizacijah Zveze socialistične mladine v delovnih organizacijah Gorenja za enajsto tovariško in delovno srečanje mladine, ki združuje svoje delo v Gorenju.

Mladi delegati se bomo zbrali na Muti v soboto, 23. junija, ob 9. uri in si do 10. ure ogledali proizvodnjo male kmetijske mehanizacije in jeklenega granulata, nato pa bomo ob 10.30 na programski konferenci kritično ocenili svoje enoletno delo, razgrnili problematiko svojega dela v osnovnih organizacijah in na delovnih mestih ter sprejeli programske usmeritve in program dela za naslednje enoletno obdobje. Kon-

ferenca bo razpravljala tudi o Pravilih organiziranosti in delovanja KS ZSMS Gorenje SOZD, ki se jih bomo pri svojem delu držali.

Glavna tema razprav na konferenci bo vloga mladih v Gorenju in njihov prispevek za izboljšanje razmer, v kakršnih gospodarimo in delamo.

Ogledali si bomo še proizvodnjo livarskih izdelkov v Vuzenici in poljedeljskega orodja na Spodnji Muti ter preživeli popoldne v sproščenem vzdušju na MRC Gradišče, kjer se bomo bolje spoznali, navezali osebne stike in se dogovarjali za skupne akcije. Mladi v Gorenju se v svojem delu vse bolj odpiramo, zato vabimo vse sodelavce, da s svojim tvornim prispevkom obogatijo naše 11. srečanje.

Janez Pušnik

Kljub težavam uspešno

Na Ptuj so v tozdu Poslovna oprema DO Proce-sna oprema zastoje zaradi slabe oskrbe z reprodukcijskim materialom omilili s prerazporeditvijo zaposlenih! V maju so plan dosegali z 81 %!

Tudi v tozdu Poslovna oprema imajo težave z oskrbo proizvodnje, primanjkuje jim namreč deviznih sredstev za nabavo najpotrebnejšega reprodukcijskega materiala. Tako so imeli v maju kar 5524 ur zastojev, ki so jih omilili s prerazporeditvijo zaposlenih in s kompletiranjem nepopolnih izdelkov. Tako jim

je, kljub težavam uspelo, da so od načrtovanih 6950 črnobelih televizorjev, namenjenih domačemu trgu, proizvedli 5636 ali 81 %. Proizvodnje za izvoz žal niso uresničili, ker pa se zavedajo, kako pomemben je izvozno usmerjeni program, si prizadevajo zagotavljati kakovostne proizvode, s katerimi bi obdržali ugled, ki ga Gorenje uživa pri domačih in tujih kupcih. Nedvomno je naloga vseh, ki so odgovorni za nemoteno oskrbo, da leto zagotovijo ter tako preprečijo pojavljanje rdečih števk v zaključnih računih.

Franc Horvat

Obisk urednikov

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK SLOVENSKEGA TISKA IN RTV

Konec prejšnjega tedna so bili na obisku v Gorenju glavni in odgovorni uredniki Dela, RTV Ljubljana, Večera, Dnevnika, Tanjuga, Delavske enotnosti, Tednika 7 D, Kmečkega glasa in Informativnega centra. V delovni organizaciji Gorenje Glin Nazarje je goste s položajem delovne organizacije seznanil direktor Janez Živko. Nato so si ogledali tudi temeljno organizacijo

Gorenja Mali gospodinski aparati, kjer sta jih o razvoju te organizacije seznanila v. d. predsednika PO Gorenje Gospodinski aparati Jože Kuder in vodja tozda MGA Nazarje Marko Purnat. Glavni in odgovorni uredniki sredstev javnega obveščanja iz SR Slovenije so se sešli tudi z v. d. predsednika PO Gorenje SOZD Hermanom Rigelnikom, ki jih je seznanil z uresničevanjem sanacijskih programov in trenutnim položajem ter razvojnimi možnostmi Gorenja SOZD.

Dosedanji branžni sporazum delavcev kovinsko-predelovalne in elektro-industrije bo nadomestil samoupravni sporazum o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Uresničevanje načela: za enako delo in rezultate dela enak osebni dohodek!

Takoimenovani branžni sporazum bo prenehal veljati, zato se bodo morali delavci vseh udeleženk tega sporazuma ponovno odločati o pristopu k samoupravnemu sporazumu. Na podlagi javne razprave o predlogu, uskladi tvri pripomb in predlogov pa bodo samoupravni sporazum sprejemali delavski sveti tozgov in delovnih skupnosti.

Načeloma naj bi k sporazumu pristopili vsi tozdi iste delovne organizacije, pri čemer je vodilo prevladujoča dejavnost delovne organizacije. To velja tudi za promet-

ne, raziskovalno-razvojne organizacije združenega dela in delovne skupnosti v sozdu, ki naj bi se povezale v dejavnost, ki je v sozdu pretežna. Samoupravni sporazum, ki je zasnovan na Družbenem dogovoru o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, naj bi omogočil poenotenje pri razporejanju čistega dohodka v odvisnosti od dohodka in kvalitativnih kazalcev gospodarjenja. Tako bi zagotovili tudi krepitev reproduktivne sposobnosti ozdov. S sprejetim sporazumom dejavnosti bi poenotili tudi strokovne podlage za razvid del in nalog ter vrednotenje zahtevnosti dela. Uresničili pa bi tudi načelo, za enako delo in rezultate dela približno enak osebni dohodek, pri čemer je upoštevan seveda skupni rezultat ozda.

Udeleženske tega samoupravnega sporazuma bi morale svoje samoupravne splošne akte uskladiti z določili tega sporazuma do konca letošnjega leta.

Samoupravni sporazum dejavnosti

Skupne osnove in izhodišča za planiranje in razporejanje dohodka, čistega dohodka ter ugotavljanje in presojo uspešnosti gospodarjenja. (6.–25. člen)

Razporejanje dohodka

Razporejanje oziroma merila za razporejanje dohodka mora vsak tozd določiti že v planu in sicer tako, da se ob povečanem dohodku in čistem dohodku hitreje povečuje akumulacija kot pa osebni dohodek. Tako bi dosegli večjo reproduktivno sposobnost tozda. V primeru, da so načrtovani ali dejanski rezultati slabši od tistih, ki so bili doseženi v preteklem obdobju, mora tozd doseči najmanj minimalno reprodukcijsko stopnjo. To je polovico povprečno dosežene reproduktivne stopnje v dejavnosti v zadnjih treh letih. Če tozd ne more oblikovati sredstev za reprodukcijo niti v tej višini, mora pripraviti in sprejeti program ukrepov za odpravo motenj v poslovanju.

Čisti dohodek

Uspešnost poslovanja naj bi ozdi, udeleženske tega sporazuma, ugotavljali predvsem z naslednjimi kazalniki:

1. dohodkovnost (dohodek na delavca)
2. dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi
3. donosnost oziroma rentabilnost (akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi – Ak/PUPS)
4. Reproductivnost (amortizacija in akumulacija glede na PUPS)
5. Fizična produktivnost dela (količina ali storitve na delavca)
6. Gospodarnost, ekonomičnost poslovanja (celotni dohodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi)
7. Izvozni rezultati na konvertibilnem trgu (delež deviznega priliva v celotnem prihodku)
8. Koefecient obračanja obratnih sredstev (celotni prihodek v primerjavi s povprečno

uporabljenimi obratnimi sredstvi)

9. Izguba (izguba na delavca)

Te kazalnike in kazalnike za odločanje o razporejanju čistega dohodka, bi morali ozdi vgraditi v svoje samoupravne akte. Rezultate pa bi sporočali skupni komisiji udeležencev SSP, ki jih bo obdelala ter potem podatke posredovala vsakemu ozdu, ki jih bo lahko uporabil kot usmeritev pri planiranju in razporejanju dohodka in čistega dohodka. Rezultati se bodo ugotavljali po 6 in 9 mesecih poslovanja ter ob zaključnem računu. Pri odločanju o razporejanju čistega dohodka naj bi v ozdih upoštevali povprečni mesečni bruto OD na delavca, povprečni sklad skupne porabe, OD in SSP na delavca, delež OD v čistem dohodku, delež SSP v čistem dohodku ter delež akumulacije v čistem dohodku.

Pri določanju dela sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter akumulacijo bi vsi ozdi upoštevali naslednjih 8 usmeritev:

- če ozd dosega višje OD, skupno porabo in akumulacijo od povprečja skupine dejavnosti, naj upošteva progresijo pri izločanju sredstev za akumulacijo.

- če dosega višje OD in skupno porabo, akumulacija pa je na povprečju skupine dejavnosti, naj izloča sredstva za akumulacijo v višjem obsegu kot za OD in skupno porabo.

- če dosega višje OD in skupno porabo in nižjo akumulacijo kot skupina dejavnosti, naj ne bi povečevali OD, dokler ne doseže stopnje akumulacije, ki je povprečna za skupino dejavnosti.

- če dosega povprečni OD in skupno porabo ter višjo akumulacijo kot skupina dejavnosti, naj povečuje sredstva za OD in tudi sredstva za akumulacijo (slednja nekoliko hitreje)

- če dosega povprečni OD in skupno porabo, akumulacija pa je nekoliko nižja od skupine dejavnosti, naj povečuje sredstva za OD, dokler ne doseže stopnje akumulacije na povprečju skupine dejavnosti

- če dosega nižje OD in skupno porabo, akumulacija pa je nad povprečjem, naj nameni več sredstev za OD,

vendar tako, da stopnja akumulacije ne pade pod povprečje skupine dejavnosti.

- če ima ozd nižje OD in skupno porabo (in so ti enaki ali nižji od zajamčenih OD) ter dosega nižjo stopnjo stopnje akumulacije od povprečja skupine dejavnosti, naj zadrži razmerje enakomerne rasti OD in akumulacije.

Skupna komisija bo ugotavljala usklajenost planiranih in doseženih rezultatov in razmerij z načeli samoupravnega sporazuma in bo na morebitna odstopanja opozorila udeleženko, družbenopolitično skupnost in republiški odbor sindikata.

Skupna metodološka izhodišča za delitev sredstev za osebne dohodke (26. do 75. člen).

Skupna metodološka izhodišča za oblikovanje razvida del in nalog

Razvid del in nalog je samoupravni splošni akt, s katerim delavci določajo delitev dela na naloge in opišejo vse naloge, ki jih je treba opraviti, da dosežejo planirane cilje. V razvidu se določa tudi celotna organizacijska struktura. Razvid del in nalog mora biti oblikovan tako, da služi za planiranje, organizacijo in spremljanje delovnega procesa, oblikovanje delovnih področij in delovnih programov.

- zaposlovanje in razporejanje delavcev
- ugotavljanje zahtevnosti dela

- načrtovanje izobraževanja in strokovnega usposabljanja
- organiziranje in spremljanje varstva pri delu
- urejanje dohodkovnih odnosov

Skupne osnove za ugotavljanje zahtevnosti dela in primerjave količnikov sestavljenosti dela (31.–35. člen)

Pri ugotavljanju zahtevnosti dela določamo naslednje sestavine:

- usposobljenost za delo (znanje in sposobnosti), ki naj bi imela v metodologiji ugotavljanja zahtevnosti dela delež do 45 %
- odgovornost pri opravljanju dela – do 27 %
- navori, ki jim je delavec izpostavljen – do 21 %
- vplivi okolja, ki otežujejo delo – do 14 %

V samoupravnem sporazumu dejavnosti se ne določa skupna metodologija za ugotavljanje zahtevnosti dela, postavljajo pa se količniki sestavljenosti za 52 del in nalog. Količniki sestavljenosti za ta dela in naloge naj bi služili za usmerjanje in preverjanje družbene sprejemljivosti vrednotenja zahtevnosti del in nalog v posamezni organizaciji združenega dela. Količnik sestavljenosti dela ali koeficient zahtevnosti dela je razmerje med ugotovljeno zahtevnostjo za določena dela in naloge in najmanj zahtevanimi deli in nalogami. V družbenem katalogu del in nalog in v tem SSP je kot najbolj enostavno delo, s količnikom 1,00, določeno delo "enostavno raziglavljanje bakelitnih oziroma plastičnih izdelkov". Kot najbolj zahtevno delo se opredeli vodenje temeljne ali delovne organizacije, za katerega naj bi količnik sestavljenosti ugotovili na osnovi strokovne podlage za ugotavljanje zahtevnosti poslovnih del in nalog. Na ta način bi določili delitvena razmerja.

Skupna izhodišča za ugotavljanje uspešnosti dela (36. do 44. člen)

Uspešnost dela bi morali za vsakega delavca ugotavljati na osnovi:

- količine dela
- kakovosti dela
- gospodarnosti dela

Uspešnost ugotavljamo individualno ali skupinsko (odvisno do narave dela) in sicer na osnovi primerjave med pričakovanimi in doseženimi rezultati oziroma vrednostmi. Vpliv vsakega uporabljenega merila se določi glede na pomembnost tega merila za uspešnost naloge. Pri tem moramo upoštevati vpliv na nastanjanje stroškov, natančnost merila, možnost negativnih vplivov, cilje, ki so postavljene s planom tozda. Seštevek deležev posameznega merila je 1,00. Uspešnost dela izražamo s količnikom uspešnosti. Razpon gibanja količnika uspešnosti ne sme biti manjši od $\pm 10\%$. Uspešnost dela poslovnih delavcev oziroma poslovnih organov ugotavljamo na osnovi doseganja poslovnih in planiranih rezultatov OZD, produktivnosti dela, izvajanja lastnih znanstvenih dosežkov in tehničnih izboljšav, izvoza in izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti.

Skupna metodološka izhodišča za ugotavljanje minulega dela (45. do 53. člen)

Sredstva za osebne dohodke na podlagi minulega dela bi določali v okviru celotne mase sredstev za OD. Delež določimo na osnovi uspešnosti gospodarjenja in uspešnosti investicij. Pri tem bi uporabili predvsem naslednje kazalnike:

- akumulacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi
- povečanje dohodka v primerjavi s stroški investicijskih vlaganj v tozdu
- udeležbo v skupnem prihodku v primerjavi z investicijskimi vlaganji v drugi tozdu.

Delitev sredstev za OD na podlagi minulega dela pa bi v OZD izvršili na podlagi:

- prispevka, ki ga je delavec dal pri oblikovanju in gospodarjenju z minulim delom skozi uspešnost in zahtevnost dela, ki ga je opravljal (izraženo z deležem OD delavca v primerjavi z vsoto OD vseh delavcev v enakem obdobju)
- prispevka, ki ga je dal skozi dolžino obdobja, ko je prispeval in gospodaril z minulim delom (izraženo s skupno delovno dobo v TOZD, OZD ali SOZD, kjer sedaj dela)

Vplivnost posameznih meril naj bi določila vsaka organizacija združenega dela sama v skladu z družbenimi usmeritvami in ob upoštevanju kontinuitete sistema delitve. Sedanji sistem obračunavanja minulega dela na podlagi odstotkov od osnovnega OD je treba opustiti.

Iz mase sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela naj bi zagotovili tudi socialno varnost za delavce (starost nad 55 let in nad 35 let delovne dobe) in delavke (starost nad 50 let in nad 30 let delovne dobe), ki zaradi upada delovnih zmožnosti ne morejo več opravljati svojih del in nalog. Razporediti jih je treba na manj zahtevna dela in naloge, zato bi morali v OZD sprejeti poseben pravilnik, ki bi natančneje določal pogoje.

Nadomestila osebnih dohodkov za čas odsotnosti z dela (54. do 59. člen)

Samoupravni sporazum za tovrstna nadomestila ne prinaša novosti. Povprečje osebnega dohodka zadnjih treh mesecev je osnova nadomestila OD

za čas rednega in izrednega dopusta, izobraževanja ob delu, vojaških vaj. Za čas praznikov in opravljanja družbenih funkcij se določi nadomestilo na osnovi mesečne akontacije OD. Boleznina se določa s Samoupravnim sporazumom o uresničevanju zdravstvenega varstva.

Dodatki na delo v posebnih pogojih — razporeditev delovnega časa (60. do 64. člen)

- delo v izmenah oz. popoldanski izmeni — do 15 % akontacije OD za živo delo
- delo v nočni izmeni — 35 % akontacije OD za živo delo
- delo v nedeljo in ob praznikih 35 do 50 % za nedeljo in najmanj 50 % akontacije OD za živo delo na dan praznika
- deljen delovni čas — do 8 % povprečnega OD v gospodarstvu SR Slovenije v devetih mesecih preteklega leta, če traja prekinitev delovnega časa od ene do dveh ur, in do 16 % iste osnove, če traja prekinitev 2 ali več ur.

Osebnih dohodek pripravnikov (65. do 68. člen)

Doslej so bili OD pripravnikov določeni na osnovi povprečnih OD v gospodarstvu SR Slovenije, po novem pa naj bi OD pripravnikov znašal 70 % osebnega dohodka za dela in naloge, za katerega se uporablja oziroma bo nanja po končanem pripravništvu razporejen.

Oblikovanje in razporejanje sklada skupne porabe

(76. do 84. člen)

Osnova za oblikovanje sklada skupne porabe (SSP) naj bi bilo 75 % povprečnega neto OD na delavca v gospodarstvu v prvih devetih mesecih preteklega leta. Ta osnova velja, če dosega OZD rezultate na povprečju skupine dejavnosti. Če so rezultati gospodarjenja boljši, lahko za SSP izloči več sredstev, če pa so nižji, pa manj. V tako določena sredstva ni všteto regresiranje prehrane med delom.

Če zaradi nizkega čistega dohodka v SSP ni mogoče pokriti vseh predvidenih potreb, se oblikujejo minimalna sredstva skupne porabe, ki zadostujejo za pokrivanje regresiranja prehrane med delom,

Zagotovitev materialne in socialne varnosti ter najnižji OD (69. in 70. člen)

Za zagotovitev materialne in socialne varnosti je treba določiti OD v primeru izgube in motenj v poslovanju (zajamčeni OD). Pri najnižjem OD bodo organizacije združenega delo upoštevale družbene usmeritve — skupna komisija bo najmanj dvakrat letno sporočala višino družbeno sprejete najmanjšega OD za najmanj zahtevno delo.

Skupna izhodišča za določanje nadomestil za rezultate ustvarjalnosti pri delu (71. in 72. člen)

V samoupravnem sporazumu je opredeljeno le to, da imajo delavci pravico do nadomestila za inovacije in racionalizacijo in da bodo vse organizacije združenega dela sprejele samoupravne akte, ki bodo opredelili višino nadomestil.

Nagrade učencem na proizvodnem delu in delovni praksi (73. do 75. člen)

Nagrade naj bi določali na osnovi trajanja proizvodnega dela, uspešnosti dela, letnika šolanja in povprečnega OD v SRS v preteklem letu. Nagrade bi znašale od 0 oziroma 5 % do 20 % povprečnega OD v SRS za prvi letnik in od 0 oziroma 5 % do 35 % za četrti letnik šolanja.

za organiziran letni dopust in solidarnostne pomoči.

Sredstva za regresiranje prehrane naj bi znašala do 10 % povprečnega OD na delavca v gospodarstvu v preteklem letu. Sredstva za regresiranje letnega dopusta se lahko oblikujejo do višine 50 % povprečnega mesečnega OD v gospodarstvu SR Slovenije. Pri delitvi na delavce je treba upoštevati njihov materialni in socialni položaj.

Jubilejne nagrade ostajajo opredeljene tako kot doslej: — za deset let dela do 60 % — za dvajset let dela do 90 % — za 30 let dela do 120 % povprečnega mesečnega čistega dohodka v gospodarstvu SR Slovenije v prvih devetih mesecih preteklega leta.

OBLIKOVANJE IN RAZPOREJANJE SKLADA SKUPNE PORABE

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ozdi določijo tudi nagrado ob upokojitvi delavca, ki ne sme presegati treh povprečnih OD v gospodarstvu SRS v preteklem letu.

V SSP se določijo tudi pogoji in pogoji za dodelitev solidarnostnih pomoči (ob smrti v družini delavca, ob bolezni, nesrečah izven dela, letne obdaritve upokojencev ipd.).

Za izvajanje samoupravnega sporazuma dejavnosti imenujemo udeleženci na predlog republiškega odbora sindikata delavcev kovinske in elektroindustrije skupno komisijo. Ta ima naslednje naloge:

- odgovarja za organiziran potek samoupravnega sporazumevanja

- zbira, obdeluje in posreduje udeležencem dogovorjene podatke

- vodi spisek udeležencev SSP

- pripravi vsako leto usmeritve za razporejanje dohodka, čistega dohodka in sredstev za OD in SSP

- ugotavlja usklajenost razporejanja dohodka in čistega dohodka z določili samoupravnega sporazumevanja in v primeru neusklajenosti obvesti udeležence, IS občine, RO sindikata in OOS udeleženca.

Organizacije združenega dela, ki bodo pristopile k samoupravnemu sporazumu, bi morale svoje samoupravne splošne akte uskladiti z določili tega SSP do 31. decembra 1984.

Gorenje najboljšim učencem

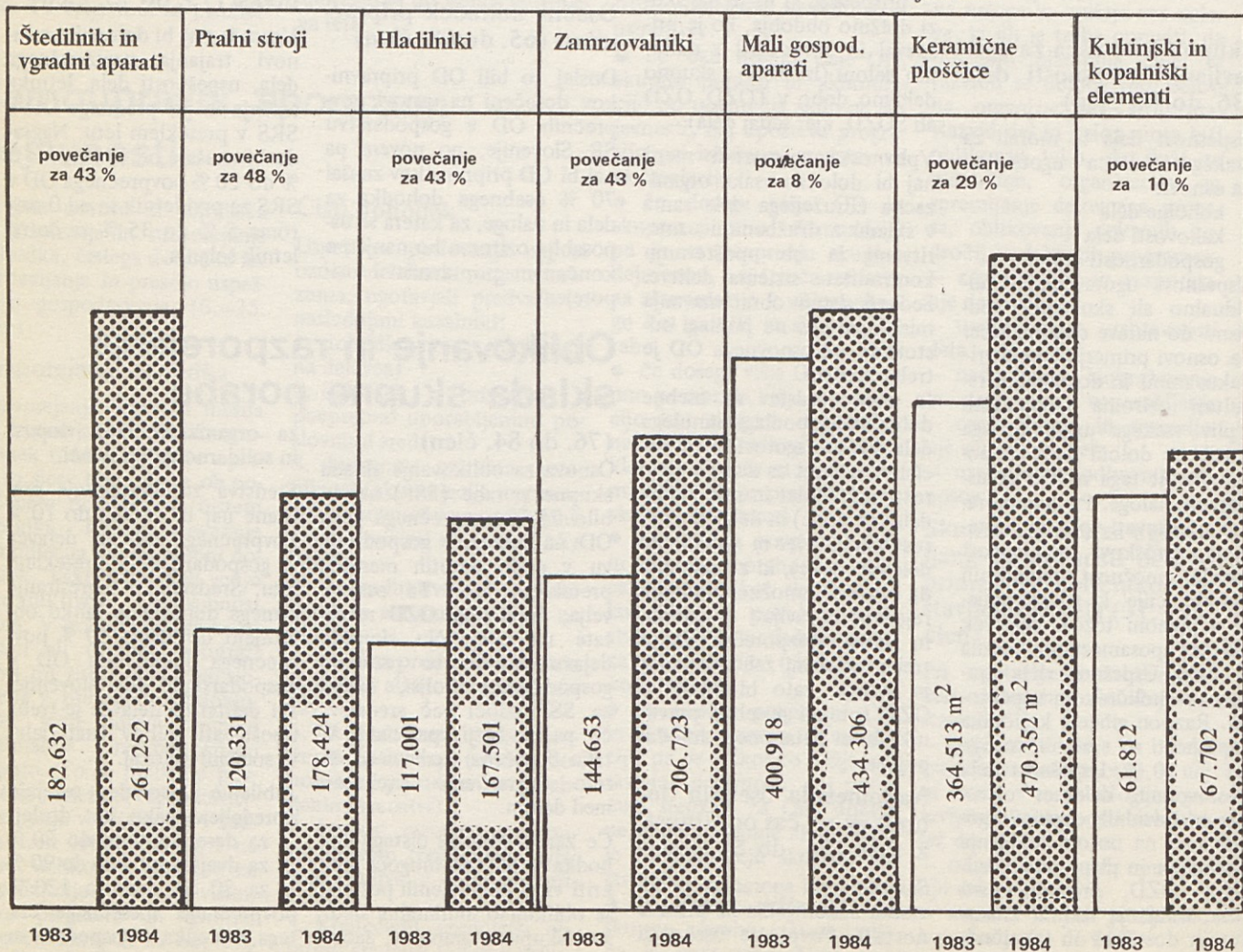

Na prisrčni slovesnosti, ki je bila 15. junija 1984 na osnovni šoli Miha Pintar Toledo, s katero je konferenca osnovnih organizacij sindikata Gorenje TGO podpisala sporazum o sodelovanju in pokroviteljstvu, so učencem z odličnim in pravdobrim uspehom podelili tudi nagrade sindikata Gorenja.

INFORMATOR — LIST ZA OBVEŠČANJE DELAVCEV Gorenje, Tovarna gospodinjske opreme, Gorenje Promet Servis, Gorenje Interna banka, Gorenje Raziskave in razvoj, DSSS Gorenje SOZD. Družbeni organ: Izdajateljski svet — predsednik: mag. Jože Zagožen, namestnik predsednika: Srečko Krajnc. Ureja: Uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik: Hinko Jerčič, člani: Dušan Pirc, Nevenka Žohar—Mijoč, Srečko Panič, mag. Jože Zagožen, Dušan Jeriha, Anka Melanšek. Izhaja tedensko. Naklada 6900 izvodov. Tisk: Grafično podjetje GRAFIKA Prevalje, 1984. Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72 z dne, 23. 1. 1974.

Povečanje proizvodnje

Dosežena proizvodnja v obdobju od 1. januarja do 31. maja 1984 in primerjava z istim obdobjem lani.

Opomba: Primerjava za velike gospodinjske aparate je prikazana v razmerju 1:3, za male gospodinjske aparate in keramiko 1:5, za kuhinjske elemente 1:1.